

Kiyonori Kikutake

Ηρώ Καραβία - 01/09/2025

Οραματιστής της μικρής και ευέλικτης κλίμακας

Εικόνα Εξωφύλλου: Edo-Tokyo Museum, Kiyonori Kikutake, 1964, Tokyo Japan

Δυναμικές μορφές, σύνδεση με την παραδοσιακή κουλτούρα και ιδεαλιστική σκυροδετημένη μαγεία. Μια τριλογία κλίμακας στο έργο του Kikutake. Γεννημένος το 1928 στο Kurume της Ιαπωνίας και πτυχιούχος του Waseda (1950), ο Kikutake αποτέλεσε βασικό πυλώνα του κινήματος των Μεταβολιστών - μιας αρχιτεκτονικής αντίληψης που επέμενε στη δυναμική μεταμόρφωση, την κυκλική ανάπτυξη και την ευελιξία στη μορφή και τη λειτουργία. Αν και οραματίστηκε μεγάλο εύρος έργων, όπως τη «Marine City» και το μουσείο Edo-Tokyo, σε έργα μικρής κλίμακας συναντάμε την αναδίπλωση της φιλοσοφίας του και τις πιο προσωπικές και δομικά πρωτοποριακές εκφράσεις και εκφάνσεις του έργου του.

Sky House (1958)

Sky House, Kiyonori Kikutake, 1958, Tokyo Japan

Το πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα της θεώρησης του Kikutake σε ατομική κλίμακα είναι η δική του κατοικία, το «Sky House», το οποίο σχεδίασε και ολοκλήρωσε το 1958 στο Τόκιο. Πρόκειται για ένα σπίτι 10×10 μ., στηριγμένο σε τέσσερις ογκώδεις κολώνες ύψους περίπου 6,4 μ., με υπερυψωμένη πλάκα - οροφή και αιωρούμενη λειτουργικότητα μέσω του συστήματος "movenette". Το εμβληματικό χαρακτηριστικό του είναι το ανοιχτό, ευέλικτο διάκενο, μια ενιαία ευρύχωρη κοιλότητα που περιβάλλεται από περιμετρικό διάδρομο (engawa), με δυνατότητα μετακίνησης εγκαταστάσεων όπως κουζίνα και μπάνιο. Κύριο παράδειγμα: η προσθήκη "move-net", ενός παιδικού υπνοδωματίου, που κρεμάστηκε κάτω από την πλάκα, ενώ στη συνέχεια αφαιρέθηκε όταν τα παιδιά μεγάλωσαν. Η κατοικία συνεχίζει, ακόμη και σήμερα, να μετασχηματίζεται με νέες μονάδες ή modulations στη χρήση και λειτουργεί ως μικρογραφικό εργαστήριο της μεταβολιστικής αρχιτεκτονικής.

Toku'un-ji Temple Ossuary (1965)

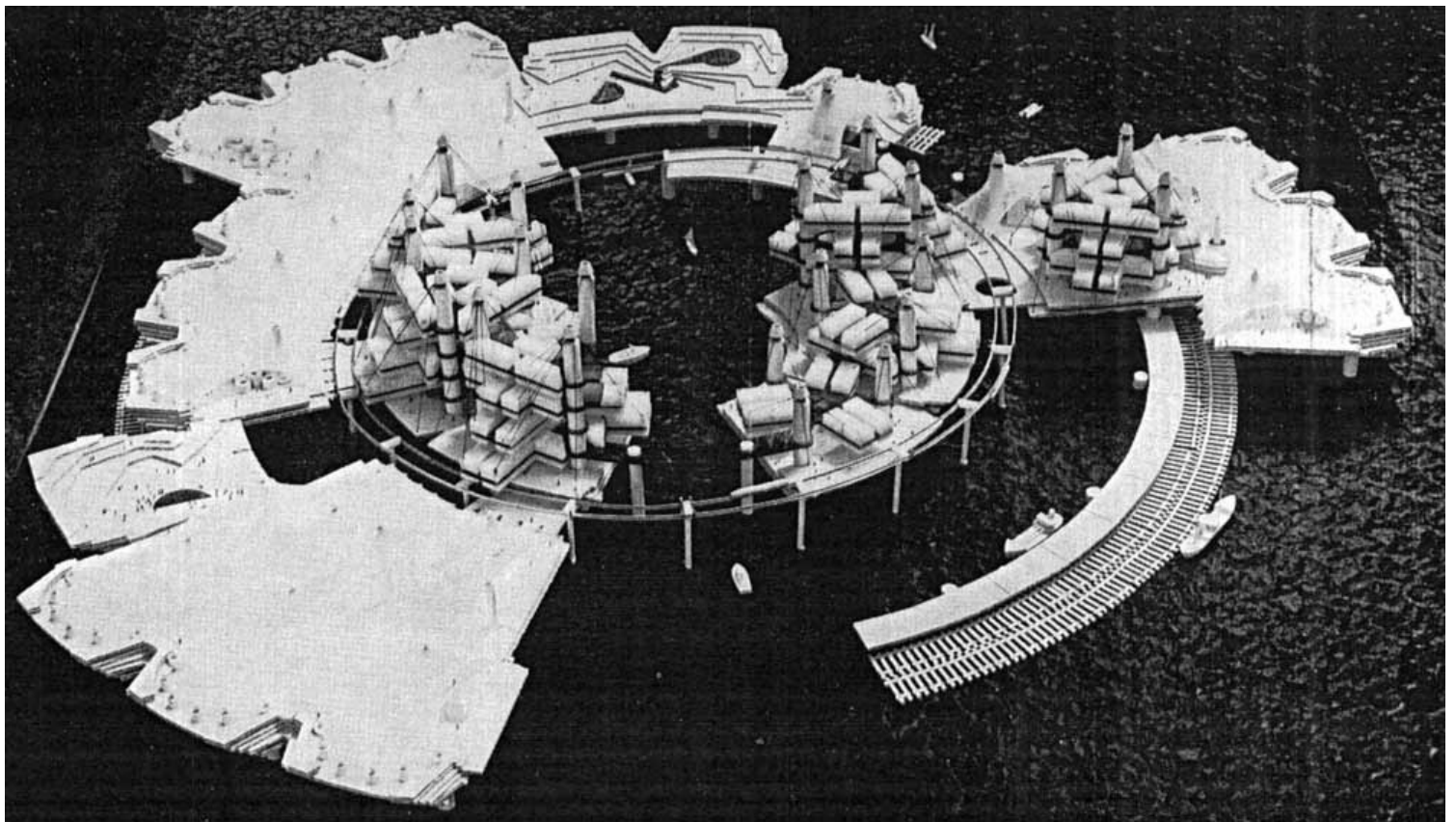

Toku'un-ji Temple Ossuary, Kiyonori Kikutake, 1965

Σε αντίθεση με την κατοικία, το ιερό Ossuary (θάλαμος λειψάνων) του ναού Tokun'uni (1965) αποτελεί ένα μικρό, αλλά πολύ συγκεκριμένο κατασκευαστικό γύρισμα στην προσέγγιση του Kikutake σε δημόσιο/θρησκευτικό πλαίσιο.

Αποτελείται από απλό σκυρόδεμα με σκέπαστρο που εκτείνεται υπερβολικά, δημιουργώντας βαθείς χώρους σκιάς - μια εξαιρετικά συμβολική και αισθητικά οδηγούμενη λύση. Η μορφή της επίπεδης πλάκας αποκαλύπτει την κατασκευαστική δομή του, ενώ ο εσωτερικός χώρος υπογραμμίζει τη νηφάλια αποσπασματικότητα του κτιρίου: μια μικρογραφική άσκηση στον διαλογισμό και τη λειτουργία, με υψηλό συμβολισμό στη μεταφορά της ιαπωνικής roof-culture.

Marine City (1958 - πρόταση)

Marine City, Kiyonori Kikutake, 1958

Η «Marine City» αποτελεί την πρώτη έκφραση του Kikutake σε πολεοδομική κλίμακα. Μια πλωτή πόλη/νησίδα, που δομική και οργανωτική της βάση είναι ένα κυκλικό μεταλλικό πλαίσιο, όπου απρόσκοπτα αφαιρούμενες κατοικίες "καρφώνονται" σε δικτυωτό μεταλλικό πλέγμα πέρα από τα όρια της ξηράς. Πρόκειται για ένα από τα πιο χαρακτηριστικά έργα του Μεταβολισμού, που μετέφερε ιδέες εναλλακτικής κατοίκησης, δυναμικών πόλεων και βιωσιμότητας, μέσω ιδεών αυτο-συντήρησης, modularity και κύκλου ζωής. Η ιδεαλιστική πρόταση «Marine City» αποτελεί prototype, αλλά και αφορμή για μια ιδεολογική και φιλοσοφική συζήτηση γύρω από τον χώρο, την ιδιοκτησία και την εφημερότητα.

Αναφορές

- Sky House: λειτουργικότητα μέσω "movenette" και παραδοσιακή engawa designboom.com+2en.wikiarquitectura.com+2news.harvard.edu+2
- Toku'un-ji Temple Ossuary: εσωτερικό minimal, σύγχρονη στέγη ως δομική αποκάλυψη archeyes.com+2archeyes.com+2en.wikipedia.org+2
- Marine City: modular, πλωτό, βιώσιμο πρότυπο πόλης